

Romániai útinapló

Az OMKDK Könyvtárosképző Szaktanfolyam 1974 őszén ötnapos tanulmányutat szervezett Romániába, melyen 40 könyvtáros-hallgató vett részt. A sokoldalú szakmai és kulturális program főbb eseményeiről ezután szeretnénk beszámolni.

Elsőként az Aradi Városi Könyvtárba /Biblioteca Municipala, Arad/ látogattunk.

A könyvtár fejlődéstörténetét és jelenlegi tevékenységét Ionutas Catalin, könyvtárigazgató ismertette.

A könyvtárat - kb. 1500 kötettel - KÖLCSEY Mihály alapította 1881-ben. A magánkönyvtár 1919-ben került a román állam tulajdonába; állománya ebben az időben már meghaladta a 30 ezer kötetet. Mint nyilvános könyvtár 1923-ban nyitotta meg kapuit, és azóta a legszélesebb tömegek kultúrigényeit elégíti ki.

A könyvtár jelenlegi állománya 270 ezer könyvtári egység, zömmel szépirodalom, továbbá sok értékes első kiadású könyv, kézzel írott dokumentum, politikai művek és különféle periodikumok. A műszaki szakirodalom viszonylag kevés. Az ipari

világ fejlett város dolgozóinak hasonló jellegű igényeit főként az üzemi műszaki könyvtárak elégítik ki.

Az állomány nyelvi megoszlása a lakosság nemzetiségi arányaira is utal. Legtöbb magyar mű, kb. 41% ezek egy része román, más része magyar kiadás. A többi román, ill. német, francia, angol és olasz nyelvű irodalom.

A beiratkozott olvasók száma meghaladja a 13 ezer főt. Ebből kb. 3000 fizikai dolgozó, 6000-re tehető a diákok és kb. 4000-re az értelmiség köréből kikerülő olvasók száma.

A szerzeményezés a bukaresti Központi Állami Könyvtáron keresztül történik. Megkönnyíti a feldolgozó munkát, hogy az új művekkel együtt a katalóguscédula egy-egy példányát is kézhez kapják. A könyvtár feladata ezzel kapcsolatban csupán a másolás, mivel az állományt kétféle: szerzői betűrendes és tárgyszó-katalógusokban tartják nyilván.

A könyvtár legfőbb problémája a helyszűke, mely kedvezőtlenül érezteti hatását a tájékoztató-, ill. propaganda munka terén is.

Az 1975. évi fejlesztési terv keretében három új olvasóterem nyílik a város különböző pontján, s ezáltal több lehetőség lesz író-olvasó találkozó, ankét, ismeretterjesztő előadás stb. megszervezésére.

A megyei hálózati központ szerepét is betöltő kulturális intézmény több fiókkönyvtárral rendelkezik Aradon és a megye területén. Ezek munkájának összehangolása és módszertani irányítása szintén a Városi Könyvtár feladata.

Temesvárott a Műszaki Egyetem Könyvtárát /Biblioteca Institutului Politehnic/ kerestük fel. Az impozáns, barokk stílusú épületben elhelyezett könyvtár az egyetemen működő Kémiai, Elektrotechnikai, Gépészeti, Építészeti és Mezőgazdasági Tanszék speciális igényeinek megfelelő szakirodalmat, valamint a társadalomtudományi és gazdaságpolitikai műveket gyűjti. Kb. 200 ezer könyvtári egységet számláló állományának legértékesebb részét képezik a disszertációk.

A különböző szakterületekről 1600-féle folyóiratot juttatnak, melyek 60%-a tőkés, 40%-a hazai, ill. szocialista relációból származik.

A könyvtár a profilnak megfelelő 60 tárgykörben végez témafigyelést. A témafigyelőlapokat minden érdeklődőnek díjmentesen bocsátja rendelkezésre; törlésmentesen végzi továbbá az irodalomkutatást, a bibliográfiák készítését a könyvtárat megkereső kutatóintézetek, iparvállalatok és műszaki értelmiségiek számára.

Az egyetem - évente két alkalommal - témadokumentációs kiadványt /Bulletin/ bocsát közre. A bulletinok értékes cserealapot képeznek a könyvtár állományának növelésére.

A könyvtárat bemutató ILLÉS Sidonia főkönyvtáros a továbbiakban elmondta, hogy a könyvtár különösen szoros kapcsolatot tart fenn az egyetem tanáraival. Figyelembe veszik javaslataikat a szerzeményezésben, az általuk megadott tematika szerint ajánló bibliográfiákat készítenek a hallgatók számára, és a 27 főnyi könyvtáros gárda egyik tagja foglalkozik - a tanárok által írt - jegyzeteknek a hallgatók körében történő terjesztésével is.

A könyvtárlátogatók számára öt olvasóterem áll rendelkezésre: két kisebb a tanári kar, három nagyobb pedig a hallgatók, illetve külső érdeklődők számára.

**BULETINUL ȘTIINȚIFIC ȘI TEHNIC
AL
INSTITUTULUI POLITEHNIC „TRAIAN VUIA”
TIMIȘOARA**

SERIA

C O N S T R U C Ț I I

Tomul 18 (32)

Fascicula 2

NUME DECEMBRIE
1973

Az olvasótermekben szabadpolcon tárolják a legfrissebb szakfolyóiratokat. ETO-szakrendi katalógus tájékoztat a könyvekről és dokumentációs gyűjteményről, melyben - a többi között - az OMKDK Műszaki Lapszemle anyaga is megtalálható.

A 200 férőhelyes olvasótermekben naponta 6-700 fő cserélődik.

Következő állomásunk Gyulafehérvár volt. Itt került sor a világhírű Batthyány Könyvtár megtekintésére.

A könyvtárat 1784-ben BATHYÁNY Ignác erdélyi püspök alapította 18 000 kötettel. Jelenlegi állománya meghaladja az 55 000 kötetet.

Itt őrzik a "Gyulafehérvári sorok" néven ismert, 1310 körül keletkezett magyar nyelvemléket, a XIII. századból származó, arany tintával írt és csodálatos miniatúrákkal díszített "Codex-aureus"-t, melynek páncélszekrényben őrzött eredeti példányát is bemutatták, a könyvtáros-látogatókra való tekintettel.

Kolozsvárott a városközpontban elhelyezett Műszaki Egyetem Központi Könyvtárában /Biblioteca Centrală a Institutului Politehnic/ Teodor MIHAILESCU könyvtárigazgató fogadta a csoportot őszinte örömmel és vendégszeretettel. Beszédében ismertette a könyvtár fejlődéstörténetét, jelenlegi funkcióit és tevékenységét.

A könyvtárat - szerény állománnyal - 1882-ben alapították az akkoriban létrehozott Technikai Múzeum munkatársainak használatára. 1884-ben a könyvtár egyesült az Ipari Szakiskola, majd 1932-ben a Felsőfokú Elektrotechnikai Főiskola könyvtárával, és állománya 3358 kötetre szaporodott. A főiskola 1948-ban műszaki egyetemi rangra emelkedett, s ezzel párhuzamosan a könyvtár is erőteljes fejlődésnek indult. Állománya

1961-ben már elérte a 110 ezer kötetet, jelenleg pedig 300 ezer könyvtári egységet tartanak számon.

A könyvtár évi gyarapodása 11 000 db könyv és kb. 9000 db egyéb dokumentum /szabvány, szabadalom, gépleírás stb./.

Szerzeményezés és gyűjtőkör tekintetében az egyetemen működő Gépészmérnöki, Építészmérnöki és Elektrotechnikai Kar igényeihez igazodnak. Az állománygyarapításban nagy jelentőségű a jól kiépített cserekapcsolat, melyben részükről a könyvtár által kiadott, több nyelvű bulletinokkal és az Egyetemi Közlönnel szerepelnek. A világ minden tájáról több mint 500, hazánkat illetőleg 14 intézménnyel állnak cserekapcsolatban. Így első helyen a Budapesti Műszaki Egyetem és a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárával; a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárával, a Fémipari Kutató Intézet Szakkönyvtárával; továbbá az OMKDK-, az ÉTK-, a Magyar Szabványügyi Hivatallal stb.

A hazánkkal fennálló műszaki-tudományos együttműködés jegyében - a könyvvásárlások mellett - évente 18-féle szakfolyóíratra fizetnek elő, és ezzel a Magyarországról érkező lapok száma 49-re emelkedik. A megrendelt lapok között szerepel - a könyvtárosok körében nagy érdeklődésre számot tartó - Tudományos és Műszaki Tájékoztatás is.

Az állomány zömét ETO- és címszerinti katalógusokban rendszerezik. Tárgyszókatálógusok tartalmazzák a kongresszusi kiadványokat, továbbá azokat a speciális témakörrel foglalkozó anyagokat, melyeknek nyilvántartására az ETO-t nem tartják kielégítőnek. /Ilyen pl. az egyetem keretében működő Urbanisztikai Munkabizottság különgyűjteménye./

A könyvtár - külső munkatársak bevonásával - jelentős dokumentációs tevékenységet fejt ki. Az 1959-ben megkezdett munka nyomán eddig kb. 1400 db irodalomkutatót készítettek, mely több mint 50 ezer bibliográfiai adatot tartalmaz. A dokumentációs anyagok között értékes részt képviselnek a technikatörténet és Románia földgáz története témaköreiben összeállított retrospektív bibliográfiák.

A hasonló jellegű szolgáltatásokat - a temesvári társintézmény gyakorlatának megfelelően - díjmentesen végzik.

A könyvtár 120 férőhelyes olvasótermében évenként 70 ezer érdeklődő fordul meg, elsősorban az egyetemi tanárok és a hallgatók köréből. A 4500 beiratkozott olvasó részére mikrofilm-leolvasó készülék is rendelkezésre áll.

A sokoldalú könyvtári-tájékoztató munkát mindössze 20 fő végzi. A létszám-problémák oka a tájékoztatási szakemberhiány.

Az utánpótlásról elsősorban a bukaresti 2 éves Könyvtárosképző Főiskola gondoskodik, melynek nappali és levelező tagozatára középfelsőfokú végzettséggel vesznek fel hallgatókat. Az egyetemi képzés során csak elenyésző számú tájékoztatási szakember kerül ki.

Továbbképzési lehetőséget a Műszaki Dokumentációs Központ által szervezett tanfolyamok biztosítanak, ahol a legújabb könyvtárosi-dokumentációs ismereteket sajátíthatják el a résztvevők. Tanfolyam-kezetek között folyik a felsőfokú dokumentalista képzés is - mérnökök és technikusok bevonásával - valamint a felhasználók oktatása. Ez utóbbiak képzése már az egyetemen megkezdődik oly módon, hogy a tanév kezdetén minden hallgatót ellátnak a könyvtár használatára vonatkozó tájékoztató anyaggal.

Nagyvárada volt tanulmányutunk utolsó állomása, ahol a Bihar Megyei Könyvtár-ba /Biblioteca Județeană-Bihor/ látogattunk el. A könyvtár funkciója és tevékenysége nagymértékben megegyezik az aradi könyvtárával. 330 ezer kötetnyi állományával, jól kiépített tájékoztató apparátusával, négy olvasótermével méltán szolgálja a közművelődés magasabb célkitűzéseit.

Bártfai Imréné